

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝ

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Аристофан Аристофан

Λυσιστράτη

«Public Domain»

Αριστοφάν Α.

Λυσιστράτη / Α. Αριστοφάν — «Public Domain»,

© Αριστοφάν Α.

© Public Domain

Содержание

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΠΡΟΣΩΠΑΙ	6
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ	7
ΣΚΗΝΗ Α΄	8
ΣΚΗΝΗ Β΄	13
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ	26
ΣΚΗΝΗ Α΄	27
ΣΚΗΝΗ Β΄	30
ΣΚΗΝΗ Γ΄	31
Κонец ознакомительного фрагмента.	35

Aristophanes

Λυσιστράτη

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΙΣ ΤΗΝ "ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗΝ"

Δια της κωμωδίας ταύτης ο Αριστοφάνης εκτραγωδεῖ τα δεινά του Πελοποννησιακού πολέμου, παρουσιάζει δε τας γυναίκας μηχανευομένας την κατάλυσιν αυτού, δια της αποχής από της εκπληρώσεως των συζυγικών των υποχρεώσεων.

ΠΡΟΣΩΠΑ¹

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ Αθηναία
ΚΑΛΟΝΙΚΗ Αθηναία
ΜΥΡΡΙΝΗ Αθηναία
ΛΑΜΠΙΤΩ Γυνή Λακεδαιμονία
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΙΝΕΣ (Α΄, Β΄, Γ΄ κτλ)
ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ
ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ
ΚΙΝΗΣΙΑΣ Σύζυγος της Μυρρίνης
ΠΑΙΣ
ΚΗΡΥΞ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ
ΠΡΕΣΒΕΙΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ
ΠΡΕΣΒΕΙΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

¹ Η παρούσα μετάφρασις εδιδάχθη το πρώτον από σκηνής, υπό θιάσου καταρτισθέντος επί τούτω, εν τω Δημοτικώ Θεάτρῳ Αθηνῶν κατὰ Ιανουάριον 1905. Απαγορεύεται δε η εν τῷ μέλλοντι παράστασις αὐτῆς υπό θιάσων ἄνευ τῆς ἀδείας του μεταφραστοῦ, συμφώνως με τον Νόμον 3483 του ἔτους 1909.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

{ Η σκηνή παριστά οδόν, αφ' ης βλέπει η οικία της Λυσιστράτης.
Άποψις της Ακροπόλεως. Η Λυσιστράτη ίσταται παρά την θύραν της οικίας της. }

ΣΚΗΝΗ Α΄

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μ' αν τις εκάλεσε κανείς [κι από τα σπίτια φύγανε]
και ή στου Βάκχου το ναό, ή στου Πανός επήγανε,²
ή στη Γεννετυλίδα³ μας, ή και στην Κωλιάδα,⁴--
απ' τα πολλά τα τύμπανα που θα' νε στην αράδα,
δεν θα μπορούσε βέβαια γυναίκα να περάση.
Κι όμως καμμιά δεν φάνηκε στο σπίτι μου να φθάση--
έξω από τη γειτόνισσα που έρχεται τρεχάτη.
-Την Καλονίκη χαιρετώ.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Κ' εγώ τη Λυσιστράτη.
(Δίδουν τας χείρας)
Το μάτι μου σε ταραχή και σκυθρωπή σε βλέπει·
να γίνωνται τα φρύδια σου σαν τόξα, δεν σου πρέπει,
παιδί μου.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Καλονίκη μου, μεσ' στην καρδιά μου καίει
για τις γυναίκες μιά φωτιά, που κάθε άνδρας λέει
πως είμαστ' όλες πονηρές και τούτο με λυπεί.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Μα το θεό! δεν είμαστε;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μα είχαμε ειπή
εδώ να μαζευθούμε,
και όλες για υπόθεσι σπουδαία να σκεφθούμε·
μα να τες που δεν έρχονται· το ρίξαν στο κοιμήσι.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Θα' ρθούν. Δεν είναι εύκολο πολύ να ξεκινήση
γυναίκ' από το σπίτι της· η μία θα φροντίση
και για το νοικοκύρη της· εκείνη θα ξυπνήση

² Αι γυναίκες είχαν και ιδιαίτερας εορτάς εκτός των δημοτελών. Εις τον ναόν του Πανός ωργιάζον μετά κραυγών.

³ Νύμφη εκ της συνοδείας της Αφροδίτης· εκδηλωτικόν ασελγείας. (Νεφέλαι 52).

⁴ Υπήρχεν εις την Αττικήν ναός της Κωλιάδος Αφροδίτης, εις μέρος καλούμενον «Κωλιάς», λαβόν το όνομα εκ της ομοιότητος προς το ομώνυμον μέλος του ανθρώπου.

το δούλο της· ή το μωρό η άλλη θα κοιμίση·
κι αυτή θα λούση το παιδί, κι αυτή θα το ταΐση.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Εδώ υπάρχει κάτι
πειό σπουδαιότερ' απ' αυτά.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Τι τρέχει, Λυσιστράτη;
που τις γυναίκες κάλεσες να ρθούνε δίχως άλλο;
Ποιο πράγμα είναι, φίλη μου, και πόσο;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Α, μεγάλο.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Μπά! μήπως είναι και χονδρόν;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μα το θεό, χονδρόν.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Και τότε πώς δεν ήλθαμε;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Δεν είναι [των ανδρών]
αυτό που ξέρεις· τότε πειά θα φθάναμε τρεχάλα·
μα είναι πράματ' άλλα,
που να εξέτασα καλά μονάχη μπρός και πίσω,
κι αγρύπνησα πολλές νυχτιές, για να τα συζητήσω.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Αμ' τότε θα' νε πράματα πολύ λεπτά επίσης,
για να μπορέσης εύκολα να τα στριφογυρίσης.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Τόσο λεπτά, που η Ελλάς μπορεί [σ' αυτόν το χρόνο,]
τη σωτηρία της να βρη με τις γυναίκες μόνο.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Με τις γυναίκες!; [Έλα δα! θα' ταν μεγάλο θάμα,]
να στέκ' η σωτηρία της σε τόσο λίγο πράμα.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Για το καλό της πόλεως ό, τι θα ειπώ, αν γίνη,
από Πελοποννήσιο ρουθούνι δεν θα μείνη.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Μα το θεό, καλήτερα να λείψουνε κι αυτοί.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Και τότε θα καταστραφούν και όλ' οι Βοιωτοί.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Αλλά να μη καταστραφούν και όλοι στην εντέλεια·
[της Κωπαίδας μοναχά] εξαίρεσε τα χέλια.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Για την Αθήνα δε ποτέ στο νου μου δεν θα βάλω
τέτοιο κακό μεγάλο.
[Μα τούτο δεν σημαίνει,]
μπορείς να νοιώσης μόνη σου πως πάει κι αυτή χαμένη.
Αν όμως μαζευθούν εδώ στο [σπίτι μου πλησίον]
τα θηλυκά των Βοιωτών και Πελοποννησίων,
και όλες σύμφωνες ημείς τα χέρια μας αν δώσουμε,
έ τότε την Ελλάδα μας αφεύκτως θα την σώσουμε.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Μα οι γυναίκες πώς μπορούν κάτι καλόν να κάνουνε,
και κάποια φρόνιμη δουλειά, που κάθονται και βάνουνε
στο σπίτι τους φτιασίδια,
και κίτρινα φορέματα, και χίλια δυό στολίδια,
που βάνουν και κυμβερικά⁵ φουστάνια [δίχως ζώνη]
και παντουφλάκια ελαφρά;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Αυτά θα γίνουν μόνη
αιτία, που θα βρη σ' ημάς η πόλις τον σωτήρα·

⁵ Φορέματα χωρίς ζώνην και μη συρόμενα, καλούμενα ως εκ τούτου «ορθοστάδια» και αναλογούνται προς τα παρ' ημίν «μπεμπέ».

τα κίτρινα φορέματα, οι στολισμοί, τα μύρα,
τα διάφανα ποκάμισα, κι αυτό το παντουφλάκι–

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Και με ποιόν τρόπο;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Που θα ιδής και μόνη, σε λιγάκι.
Να μη βρεθή αρσενικός, που δόρυ να σηκώσει,
και άλλον να σκοτώσει.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Αν η γυναίκα, όπως λες, το θαύμ' αυτό θα κάνει,
μα τις θεές, βάφω κ' εγώ το κίτρινο φουστάνι.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ούτε ασπίδα πειά κανείς να πιάσει θα μπορέσει–

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Θα βάλω και κυμβερικό φουστάνι [δίχως μέση]–

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Και ούτε μαχαιράκι–

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Θα βάλω παντουφλάκι.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Δεν έπρεπε λοιπόν αυτές να ήν' εδώ παρούσες;

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Τι λες! που έπρεπε φτερά να κάνουν οι βρωμούσες!

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μα Αθηναίες είν' κι αυτές, όπως καθένας βλέπει,
που πάντα φτιάχνουν κάθε τι την ώρα που δεν πρέπει.
Και δεν εφάνηκε καμμιά [να φθάσει στην Αθήνα,]
ούτ' από τις θαλασσινές, ούτ' απ' τη Σαλαμίνα.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Μα ξέρω πως πρωί-πρωί στα τρεχαντήρια μπήκανε
και στη στεριά διαβήκανε.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Και όμως ελογάριαζα πως πειό μπροστά θα φθάσουν
των Αχαρνών τα θηλυκά·—μα να, θα μας το σκάσουν.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Αλλά η Θεαγέναινα, για να'ρθει εδώ τρεχάτη,
πήγε και συμβουλευθήκε τη νύχτα την Εκάτη.
Μα να που φθάνουν μερικές... να κι άλλες που κινάνε.
Ού, ού ! κι αυτές ποιες να'νε;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Α, είν' απ' τον Ανάγυρο [όλα αυτά τα πλήθη.]

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Θαρρώ πως ο ανάγυρος στ' αλήθεια εκινήθη.
(Εισέρχεται η Μυρρίνη, Λαμπιτώ και πολλάί γυναίκες)

ΣΚΗΝΗ Β΄

{ Αι Ανωτέρω, Μυρρίνη, Λαμπιτώ και τινες Γυναίκες μετ' ολίγον. }
ΜΥΡΡΙΝΗ

Μήπως [και στο συνέδριο, που θέλησες να γίνη,]
οι τελευταίες φθάσαμε; Για δε μιλάς;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μυρρίνη,
βέβαια το εγκώμιο δεν θα σου πλέξω τώρα,
που για σπουδαία πρόκειται και μου' ρθες τέτοιαν ώρα.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Εγύρευα τη ζώνη μου
μεσ' στο σκοτάδι μόνη μου.
Μ' αν ήνε τόσο σοβαρό, που λες, το πράμα εκείνο,
πες το σ' εμάς που ήλθαμε.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Αλλά θα περιμένω
και τις γυναίκες, που θα ρθουν για την αυτήν αιτία,
από την Πελοπόννησο κι από τη Βοιωτία.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Α, μάλιστα· όσο γι' αυτό...
Να που 'ρχεται κ' η Λαμπιτώ.
(Εισέρχεται η Λαμπιτώ)

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Καλώς τη Σπαρτιάτισσα τη Λαμπιτώ! τι χρώμα!
πώ'χεις, γλυκειά μου! τι γερό και σιδερένιο σώμα!
τι ωμορφιά! που φαίνεται [και λάμπει εδώ και πέρα!]
Και ταύρο θα μπορούσες συ να πνίξης καμμιά μέρα!

ΛΑΜΠΙΤΩ

Μα τους θεούς, είνε γερό αυτό το σώμα όλο μου.
Γυμνάζομαι ως που χτυπούν κ' οι φτέρνες μου στον κώλο μου.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ (ψηλαφούσα τα στήθη της Λαμπιτούς)

[Στάσου λιγάκι, στάσου...]

Και τι ωραία που' ν' αυτά, φιλτάτη, τα βυζιά σου.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Σας βλέπω που ξαμώνετε τα χέρια να με ψάξετε,
λες κ' είμαι κάποιο σφάγιο [και ήρθα να με σφάξετε.]

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Και η κοπέλλα από δω ποια είναι;

ΛΑΜΠΙΤΩ

Μα τον Δία,
είνε κι αυτή αρχόντισσα από τη Βοιωτία—
που έρχεται για λόγου σας.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Λοιπόν είμαι βεβαία,
ότι χωράφι εκλεκτό θα' χεις και συ, Θηβαία.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ (θωπεύουσα την Θηβαίαν)

Εγώ νομίζω μάλιστα πως τούτο το καϋμένο,
θα τό' χη το χωράφι του και καλλιεργημένο.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Και το κορίτσι από δω ποιο είναι;

ΛΑΜΠΙΤΩ

Μα το Δία
είνε μια κόρη όμορφη από την Κορινθία.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Σαν είν' από την Κόρινθο, θα' νε πολύ καλή,
και μάλιστα μου φαίνεται και λίγο παρδαλή.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Ποιος έκαμε να 'ρθή εδώ ν' αράξει τούτος όλος
των γυναικών ο στόλος;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Εγώ.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Για μίλησε λοιπόν με λόγια μετρημένα,
τι θέλεις από μένα;

ΜΥΡΡΙΝΗ

Πες μας λοιπόν, καϋμένη!

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Ναι, λέγε μας, τι τάχατε σπουδαίο σου συμβαίνει;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Αμέσως τώρα θα το πω· μα θα ρωτήσω πρώτα,
και θ' απαντήσετε και εσείς.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Ό, τι κι αν θέλεις ρώτα.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Σεις δεν επιθυμήσατε, μονάχες νύχτα-μέρα,
να έχετε των τέκνων σας κοντά σας τον πατέρα,
που λείπει για τον πόλεμο; γιατί καλά το ξέρω—
πως έφυγαν οι άνδρες σας.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Ά! το δικό μου γέρο
στη Θράκη μου τον στείλανε, καϋμένη, να φυλάττει
τον στρατηγόν Ευκράτη!⁶

ΓΥΝΗ Α΄

Και το δικό μου φίλο
μήνες εφτά σωστούς-σωστούς τον έχουνε στην Πύλο.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Και ο δικός μου βιαστικός καμμιά φορά αν έβγη
από τις τάξεις, μού 'ρχεται και δος του ξαναφεύγει.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

⁶ Στρατηγός Αθηναίος, κωμωδούμενος ως δωροδοκούμενος και προδότης.

Καλέ τι λες; από γαμιά
δεν έχει μείνη σπίθα μιά.
Αφ' ότου οι Μιλήσιοι μας έχουνε προδώση,
κ' εκόψαμε τη σχέση τους, δεν είδα ούτε τόση
μια οχταδάκτυλη ψωλή από πετσί φτιασμένη,
για πέτσινη παρηγοριά τουλάχιστο να μένη.
Θέλετε σεις λοιπόν μ' εμέ, αν τύχη κ' εύρω τρόπο,
να παύσουμε τον πόλεμο [που ρήμαξε τον τόπο;]

ΜΥΡΡΙΝΗ

Μα τις θεές, αν ήτανε ανάγκη να πουλήσω
και το πανωφοράκι μου, κι αυτό θα το θελήσω–
και θα το πιώ αυθημερόν.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Κ' εγώ τι να σας πω;
και αν μου ήταν δυνατόν σα σφήκα να κοπώ
στα δυό, το 'να κομμάτι μου θα το παραχωρούσα.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Στου Ταϋγέτου την κορφή ν' ανέβω θα μπορούσα
κ' εγώ, αρκεί να ήξευρα μ' αυτό πως η ειρήνη
μπορούσε και να γίνη.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Να σας το κρύψω δεν μπορώ· κι ακούστε τι θα φτιάσουμε.
Αν θέλετε, γυναίκες μου, τους άνδρες ν' αναγκάσουμε
να κάμουν την ειρήνη,
η κάθε μιά στον άνδρα της να παύση να το δίνη.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Και πώς; για λέγε.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Έ λοιπόν τι λέτε; τους το φτιάνουμε;

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Κι αν πρέπει να πεθάνουμε,
να γίνη αυτό που λες.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Λοιπόν ν' αποκηρύξουμε τις ανδρικές ψωλές.
(Αι γυναίκες δεικνύουν δυσaréσκειαν, άλλαι κλαίουν και άλλαι
διατίθενται να φύγουν.)
-Έ! σεις για πού το βάλατε; – Και σεις για πού το στρίψατε;
τι στραβομουτσουνιάσατε; τα μούτρα τι τα κρύψατε;
Τι άλλαξε το χρώμα σας κι αρχίσατε να κλαίτε;
αρνείσθε; ή το κάνετε; τι σκέπτεσθε; δεν λέτε;

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Αρνούμαι· δεν με μέλει.
Α μπα, μπορεί ο πόλεμος να γίνετ' όσο θέλει.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ (στην Καλονίκη)

Αυτά λοιπόν περίμενα, βρε σφήκα, να μας πης;
Δεν ήσουν συ που έλεγες στα δυο να κοπή;

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Άλλαξε λόγια, άλλαξε! και στη φωτιάν απάνω
να περπατήσω αν αγαπάς,–για χάρη σου το κάνω·
κι αυτό, που λες, το προτιμώ,
παρά της πούτσας τον καϋμό,
γιατί δεν ξεύρω σαν κι αυτή τι άλλο θ' αποκτήσω.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ στη Μυρρίνη

Και συ τι λες;

ΜΥΡΡΙΝΗ

Μα... τη φωτιά κ' εγώ θα προτιμήσω.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ω γένος ξεκωλιάρικο! Δικαίως, μα τον Δία,
λένε πως βγαίνει από μας η κάθε τραγωδία.
Δεν ξέρουμ' άλλο τίποτα κ' εμείς [μικραί, μεγάλαι],
παρά ξεροκουνήματα και δος του μπάσε-βγάλε!
Μα κι αν η Σπαρτιάτισσα στο κόμμα μου θα μείνει,
μπορεί να κατορθώσουμε οι δυό μας την ειρήνη.
Δος μου λοιπόν την ψήφο σου.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Είνε κακό πολύ
απ' της γυναίκας το πλευρό να λείπη κ' η ψωλή

και μόνη να κοιμάται.
Μα η ειρήνη μ' όλ' αυτά θαρρώ πως προτιμάται.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Εύγε σου, φιλενάδα!
είσαι γυναίκα πειό σωστή απ' όλες [στην Ελλάδα].

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Θαρρείς πως αν απέχουμε κι απ' τη δουλειάν εκείνη,
για τούτο—ό μη γένοιτο!—θα κάμουν την ειρήνη;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μα τις θεές, είν' αρκετό. Αν κάτσουμε κλεισμένες
μέσα στα σπίτια μας ημείς, καλοφτιασιδωμένες,
και στα ποκαμισάκια μας αυτά τ' αμοργινά⁷--
αφήσουμε τα σώματα να φαίνονται γυμνά
και το κουρέψουμε κι αυτό,—οι άνδρες θα λυσσάξουν
απ' την επιθυμία τους να ρθούν να μας τη σάξουν·
κι όταν θα ιδούν η κάθε μιά ότι γι' αυτούς δεν τώχει,
τότε να ιδής τον πόλεμο τον παύουνε, ή όχι;

ΛΑΜΠΙΤΩ

Το ίδιο κι ο Μενέλαος, σαν είδε την Ελένη
[στα στήθη γυμνωμένη]
και είδε το βυζί της,
επέταξε το ξίφος του [κ' εκόλλησε μαζί της.]

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

[Για στάσου τώρα, βρε κουτή:]
κι αν μας αφήσουνε κι αυτοί;
έ, τότε τι γινόμαστε;⁸

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

κι αν η γυναίκα δεν δεχθή τα δόντια της να δείξη,
ο άνδρας δεν ευφραίνεται.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

⁷ Εσθής εκ της νήσου Αμοργού λεπτή και διανθής.

⁸ [Σημείωση του μεταγγραφέα. Στο σημείο αυτό από τη μετάφραση λείπουν μερικοί στίχοι τους οποίους μεταφέρουμε εδώ στο πρωτότυπο: ΛΥΣ. Το του Φερεκράτους, κύνα δέρειν δεδαρμένην. ΚΑΛ. Φλυαρία ταύτ' εστί τα μεμμημένα. Εάν λαβόντες δ' ες το δωμάτιο βιαέλκωσιν ημάς; ΛΥΣ. Αντέχου συ των θυρών. ΚΑΛ. Εάν δε τύπτωσιν; ΛΥΣ. Παρέχειν χρη κακά κακώς. Ου γαρ ένι τούτοις ηδονή τοις προς βίαν. Κ' άλλως οδυνάν χρη: καμέλει ταχέως πάνυ απερούσιν....]

Ἐ τότε το δεχόμεθα, σαν εύκολο μας φαίνεται.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Όσο για μας, θα πείσουμε τους άνδρας μας να γίνη
ειλικρινής ειρήνη·
αλλά αυτός ο παλαβός λαός των Αθηναίων,
πώς θα πεισθεί τον πόλεμο να μη γυρεύη πλέον;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Για τούτο μη σε μέλη,
κ' εμείς τον καταφέρνουμε να μη τον ξαναθέλη.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Για την ειρήνη ο λαός δεν κάνει ούτε βήμα,
ενόσω πλοία έχετε κι αμέτρητο το χρήμα,
απάνω στην Ακρόπολι.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Εφρόντισα για τούτο·
θα κυριεύσουμε κι αυτή και όλον της τον πλούτο·
θα παν' εμπρός οι πειό γρηές, κατά τη συμφωνία,
και τάχα με την πρόφασι να κάνουνε θυσία
θα πιάσουν την Ακρόπολι, ως που να μαζευθούμε
κ' ημείς, και τι θα κάνουμε εδώ να συσκεφθούμε.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Όλα καλά όσα μας λες.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἐ Λαμπιτώ, και τώρα
γιατί δεν ορκιζόμαστε, μα χάνουμε την ώρα,
κ' έτσι τη συμφωνία μας ποτέ να μη χαλάσουμε;

ΛΑΜΠΙΤΩ

Πες μας λοιπόν του λόγου σου τον όρκο που θα πιάσουμε.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Αλήθεια· πού 'ν' η δούλα μου; – Ἐ, πού κοιτάξεις; Βάλε
συ την ασπίδ' ανάποδα, και τα εντόσθια βγάλε.
του θύματος, [να κάνουμε τον όρκο].

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Λυσιστράτη,
ποιόν όρκο τάχα θα μας πεις να κάνουμε, φιλτάτη;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ποión όρκο; Και ο ποιητής Αισχύλος το 'χει πη·
απάνω στην ασπίδα μας το θύμα θα κοπή.⁹

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Όχι, δεν είναι δυνατόν, όρκος για την ειρήνη
σε μια ασπίδα δηλαδή πολεμική να γίνη.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Και πώς θα ορκισθούμε;

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Έν' άλογο θα βρούμε
άσπρο, και τα εντόσθια η δούλα να του βγάλη.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Πού να το βρούμε τ' άλογο το άσπρο τώρα πάλι;¹⁰

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Και πώς λοιπόν η κάθε μιά τον όρκο της θα κάνη;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Θα σου το πω. Να πάρουμε κατάμαυρη λεκάνη,
ανάποδα τη βάζουμε
κ' ένα σταμνί από κρασί της Θάσου θυσιάζουμε,
κι όρκο σ' αυτό θα δώσουμε–
(εμφαντικώς)
πως δεν θα το νερώσουμε!....¹¹

ΛΑΜΠΙΤΩ

Ωχ, ωχ! τον όρκο σου αυτόν

⁹ «Μηλοσφαγούσας»: εννοεί την θυσίαν των προβάτων (μήλων), παρωδών τον εν «επτά επί Θήβας» στίχον του Αισχύλου: «άνδρες γαρ επτά θούριοι λοχαγέται ταυροσφαγούντες εις μελάνδετον σάκος..»

¹⁰ «Λευκόν ίππον» (σ. 191): Φαίνεται ότι ο Αριστοφάνης παίζει ενταύθα με την λέξιν, υπονοών δι' αυτής το αιδόιον· άλλως: εννοεί τας Αμαζόννας θυσιάζουσας λευκούς ίππους.

¹¹ Όπου ευκαιρία, ο Αριστοφάνης κωμωδεί τας γυναίκας ως επιρρεπείς εις την μέθην.

κ' επαίνους να του ψάλουμε δεν είνε δυνατόν.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Λοιπόν ας τρέξω μέσα μιά ένα σταμνί να φέρω
και μια λεκάνη.
(Εξέρχεται μια Γυνή και εισέρχεται φέρουσα λήκυθον και
κύλικα).

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Τι σταμνί, όπου δεν έχει ταίρι!
(Λαμβάνει την λήκυθον)
Τι γλύκα που θα αισθανθή αυτή που θα την πιάσει
και, κλουκ, θα την αδειάσει.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Άφησε κάτω το σταμνί, και πιασ' εδώ μπροστά μου!¹²
(Η Καλονίκη θέτει την χείρα επί της Λυσιστράτης καταλλήλως)
(Η Λυσιστράτη επισήμως):
-Πειθώ! Βασίλισσά μου!
-και συ, ώ στάμνα του γλεντιού! δέξου την ικεσία
των γυναικών με εύνοια, και τούτη τη θυσία.
(Χύνει εις την λεκάνην οίνον)

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Τι αίμα κατακόκκινο! για ιδές πως λαμπυρίζει!

ΛΑΜΠΙΤΩ

Αλήθεια, μα τον Κάστορα, και τι γλυκά μυρίζει!

ΜΥΡΡΙΝΗ

Αφήστε με, γυναίκες μου, πρώτη να μπω στη μέση
να ορκισθώ!

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Όχι ποτέ, ο κλήρος σου πριν πέσει.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Έ, Λαμπιτώ! στη στάμνα μας απλώστε το χέρι,
κι ας έβγη μια για όλες σας τον όρκο να προφέρω,

¹² «Προσλάβού μοι του κάρπου» (σ. 202): εννοεί το αιδόιον.

όπως εγώ θα τον ειπώ και σεις θα ορκισθήτε
τον όρκο που θα δώσουμε πως δεν θα παραβήτε.
(Υπαγορεύει τον όρκον)
Δεν θα βρεθή ούτε γαμιάς, ούτε κι ο άνδρας μου έστω–

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Δεν θα βρεθή ούτε γαμιάς, ούτε κι ο άνδρας μου έστω–

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

που καυλωμένος θα μου ρθη μεσ' στο κρεββάτι–
(Η Καλονίκη διστάζει. Η Λυσιστράτη επιτακτικώς:)
–Πες το!

ΚΑΛΟΝΙΚΗ¹³

Που καυλωμένος θα μου ρθη απάνω στο κρεββάτι.
(μετά τρόμου)
Μου κόπηκαν τα γόνατα, καϋμένη Λυσιστράτη!

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Και μεσ' στο σπίτι θα περνώ χωρίς ανδρός παιγνίδια–

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Και μεσ' στο σπίτι θα περνώ χωρίς ανδρός παιγνίδια–

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Με κίτρινα φορέματα και χίλια δυό στολίδια–

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Με κίτρινα φορέματα και χίλια δυό στολίδια–

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Που να λυσσάξει ο άνδρας μου να κοιμηθή μαζί μου–

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Που να λυσσάξει ο άνδρας μου να κοιμηθή μαζί μου–

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

¹³ Δια το κωμικότερον η Καλονίκη εφεξής πρέπει να επαναλαμβάνη τον όρκον κλαυθμηρώς.

Μα δεν θα τον δεχθώ ποτέ και με τη θέλησί μου–

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Μα δεν θα τον δεχθώ ποτέ και με τη θέλησί μου–

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Κι αν θέλη και με το στανιό εκείνος να με πιάνη–

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Κι αν θέλη και με το στανιό εκείνος να με πιάνη–

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Όσο μπορώ χειρότερα θ' αφήνω να την κάνη.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Όσο μπορώ χειρότερα θ' αφήνω να την κάνη.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Τις Περσικές [παντούφλες μου μέρες, βδομάδες, μήνες,]¹⁴
προς το ταβάνι δεν θα ιδή ποτέ του σηκωμένες.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Τις Περσικές [παντούφλες μου μέρες, βδομάδες, μήνες]
προς το ταβάνι δεν θα ιδή ποτέ του σηκωμένες.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ούτε θα τουρλωθώ ποτέ, καθώς οι λιονταρίνες¹⁵
που είν' απάνω στου τυριού τους τρίφτες [σκαλισμένες.]

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Ούτε θα τουρλωθώ ποτέ, καθώς οι λιονταρίνες
που είν' απάνω στου τυριού τους τρίφτες [σκαλισμένες.]

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Πίν' απ' το κρασί αυτό

¹⁴ «Τα Περσικά» (σ. 230): είδος εμβάδων γυναικείων· εννοεί τον τρόπον της συνουσίας.

¹⁵ «Ου στήσομαι λέαιν' επί τυροκνήστιδος» (σ. 231): Είδος συνουσιάσεως πορνικής οκλαδόν, όπως αι λέαιναι αι έγγλυφοι επί των μαχαυρών του μαγειρείου, ως είδος λαβής αυτών.

και τον όρκο τον κρατώ.
(πίνει)

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

(παρατηρούσα την Λυσιστράτην πίνουσαν)
Πίν' απ' το κρασί αυτό
και τον όρκο τον κρατώ.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Και στον όρκ' όποια δεν μείνη
το κρασί νερό να γίνη.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Και στον όρκ' όποια δεν μείνη
το κρασί νερό να γίνη.
ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ (προς τας λοιπάς)
Ορκίζεσθε λοιπόν και σεις για όλα;

ΜΥΡΡΙΝΗ

Μα τον Δία!

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Φέρε λοιπόν να πιώ εγώ, ν' αρχίσω τη θυσία.
(Λαμβάνει την λήκυθον και ετοιμάζεται να πίνη).

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Ε, ε, πού πας, φιλτάτη μου; θέλω μερίδα ίση.
Α, πρέπει η φιλία μας από δω δα ν' αρχίση.
(Ακούεται θόρυβος μακρόθεν. Η Λυσιστράτη αφίνει την λήκυθον,
ενώ
η Καλονίκη σπεύδει, την λαμβάνει και πίνει).

ΛΑΜΠΙΤΩ

Καλέ, ακούσατε φωνές, γυναίκες μου, και θρήνο;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ (παρατηρούσα εκ του παραθύρου.)

Ησύχασ', είν' εκείνο—
που είχα πη προτήτερα· οι πειό γρηές εφθάσανε,
και πήγαν στην Ακρόπολι και το ναό επιάσανε.
-Συ, Λαμπιτώ, τράβα λοιπόν στη Σπάρτη να φροντίσης
όσα εσυμφωνήσαμε να πραγματοποιήσης,

τις άλλες δε Λακώνισσες όμηρους θα κρατήσουμε·
ημείς δε στην Ακρόπολι και τις λοιπές θα κλείσουμε
κ' εκεί θ' αμπαρωθούμε.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Καλά· για να σου πούμε:
Κι οι άνδρες [απ' την πόλι]
αν έλθουν εναντίον μας και εκστρατεύσουν όλοι;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Λίγο με μέλει πειά γι' αυτούς· φωτιά δεν θα 'χουν τόση
ούτε φοβέρες αρκετές, ώστε να κατορθώση—
η βία, τόσο εύκολα τις πόρτες μας ν' ανοίξουν,
εάν δεν αποδείξουν
ότι τους όρους τους λαμπρούς, που οι γυναίκες θέσανε,
αυτοί τους εκτελέσανε.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Μα τη θεά! και βέβαια· κι αν δεν τα βρούνε σκούρα,
δειλή να ειπούν την κάθε μιά και παληοπατσαβούρα!
(Απέρχονται πάσαι, ενώ η Καλονίκη φεύγουσα τελευταία κενώνει
ταυτοχρόνως το υπόλοιπον της ληκύθου).

ΑΥΛΑΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

{Η σκηνή παριστά την προς τα Προπύλαια πλευράν της Ακροπόλεως, άνωθεν της οποίας φαίνονται τα τείχη. Εισέρχεται ο χορός των Γερόντων, κρατούντων επ' ώμου κλάδους ξηρούς δένδρων και ανερχομένων το ύψωμα μετά κόπου. Ο κορυφαίος του Χορού κρατεί και πύραυλον εις τας χείρας με άνθρακας ανημμένους. }

ΣΚΗΝΗ Α΄

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Τράβα, Δράκη, εμπρός με θάρρος,
κι αν τον ώμο σου τσακίξη της χλωρής εληάς το βάρος·
συφορές ο βίος έχει
που κανείς δεν τις παντέχει.
Ω Στρυμόδωρε!¹⁶ ποιος τάχα ήθελε στο νου του βάλλη,
πως θ' ακούση τις γυναίκες,–που' νε συφορά μεγάλη
του σπιτιού και φανερή,
και τις βόσκουμε οι μωροί,–
την Ακρόπολι να πιάσουν, και το άγαλμα ν' αρπάξουν
της θεάς, και με τ' αμπάρια τα προπύλαια να φράξουν;
Πάμε γρήγορα απάνω, ω Φιλούργε, ν' ανεβούμε,
και να βάλουμ' ένα γύρω όλα τούτα που κρατούμε,–
τα κλαδιά απ' την εληά,
κι όσες θέλησαν να φτειάσουν τούτη τη βρωμοδουλειά,
μιά φωτιά ν' ανάψουμ' όλοι, σύμφωνοι και με μιά γνώμη,
και με τούτα μας τα χέρια να τις κάψουμεν ακόμη,
και του Λύκωνος¹⁷ πεό πρώτη τη γυναίκα. Όσο ζω,
μα τη Δήμητρα! δεν πρέπει να με πάρουν για χαζό.
Ουτ' αυτός ο Κλεομένης¹⁸ που την είχε καταλάβη,
έφυγ' από τούτην δίχως και κακή ποινή να λάβη·
αλλά μολονότι Λάκων, παλληκάρι στην εντέλεια,
βγήκε και με δίχως όπλα και με φόρεμα κουρέλια,
λερωμένος και βρωμιάρης, κ' έξη χρόνια να λουσθή,
και χωρίς να κουρευθή.
Τού'στησαν πολιορία και τον έσφιξαν αυτού
δεκαφτά γραμμές στρατού,
που τις νύχτες εκοιμάτο
στα Προπύλαι' από κάτω.
Τώρα που 'μ' εδώ και πάλι,
στις εχθρές του Ευριπίδη¹⁹ κι όλων των θεών, μεγάλη
τιμωρία να τους δώσω,
τάχα δεν θα κατορθώσω;
Μήπως και στο Μαραθώνα
τρόπαιό μου δεν υπάρχει [που θα μείνη στον αιώνα;]
Αλλ' αυτό το μέρος μένει απ' το δρόμο ως εκεί–
τούτος ο ανηφοράκης,–κι ας τραβούμε βιαστικοί.
Και το φόρτωμα καθένας εις την ράχη ας το πάρη

¹⁶ Εκ του ονόματος τούτου ολόκληρον το ανωτέρω χορικόν ονομάζεται και «Στρυμόδωρος».

¹⁷ Ονομάζει ενταύθα γνωστήν εταίραν εν Αθήναις, Ροδιαν ονομαζομένην, μητέρα του Αυτολύκου και σύζυγον του Λύκωνος· «ώσπερ επί την Λύκωνος έρρει πας ανήρ» (Εύπολις).

¹⁸ Στρατηγός Λακεδαιμόνιος, εκστρατεύσας κατά της Αττικής κατέλαβε την Ακρόπολιν· πολιορκηθείς δε υπό των Αθηναίων ηναγκάσθη να εξέλθη υπό συνθήκην.

¹⁹ Ως γνωστόν ο Ευρυπίδης ήτο μισογύνης, ο δε Σοφοκλής σκώπτων αυτόν έλεγεν: «εν γε ταις τραγωδίαις μισογύνης εστί, εν δε τη κλίνη φιλογύνης».

μονομιάς, χωρίς σαμάρι·
 μολονότι αυτά τα ξύλα [απ' το βάρος κι απ' το δρόμο]
 μου τσακίσανε τον ώμο.

Μα τώρα όμως πρέπει να βαδίσουμε,
 και τη φωτιά μας πρέπει να φυσήσουμε,
 μη τύχη και μας σβύση και τη χάσουμε,
 όταν στου δρόμου την κορφή θα φθάσουμε.

(φυσά εις το πύραυνον)

Φυ! φυ!

Πω, πω! καπνός, [βρε αδελφοί!]

Ω Ηρακλή μου! ο καπνός που απ' τη χύτρα βγαίνει,
 δαγκώνει μεσ' στα μάτια μου σα σκύλλα λυσσασμένη.

Εγώ δεν αμφιβάλλω
 πως απ' τη Λήμνο η φωτιά²⁰ θα είνε δίχως άλλο,
 [κι αν την πολυφυσήσω
 μα τους θεούς, σαν τους Λημνιούς τσιμπλής θα καταντήσω.]
 Αλλοιώς δεν θα μου δάγκωνε στο κέθε φύσημά μου
 τα δυό τσιμπλόμματά μου.

Τρέχα συ λοιπόν, ω Λάχη, στην Ακρόπολι επίσης
 τη θεά να βοηθήσης,
 γιατί τώρ' αν την αφήσης,
 δεν ξανάχεις ευκαιρία, για να την υπερασπίσης.
 (φυσά εκ νέου εις το πύραυνον).

Φυ! φυ!

πω, πω, καπνός, [βρε αδελφοί!]

Τουτ' η φωτιά να ζη και να μη σβύνη,
 κάποιου θεού βοηθάει καλωσύνη.
 Τι λέτε: πειό καλά δεν θα τα φτιάναμε,
 εδώ τα δυο τα ξύλα αν τα βάναμε,
 κι αφού στη χύτρα το δαυλό αφήσουμε,
 με τη φωτιά τη θύρα να κτυπήσουμε;

Κι αν όταν τις καλέσουμε τ' αμπάρια δεν ανοίγουν,
 καίμε τις πόρτες γρήγορα και οι καπνοί τις πνίγουν.

Κάτω λοιπόν το φόρτωμά μου.

Ποιος τάχ' από τους στρατηγούς τους δυστυχείς της Σάμου²¹
 τα ξύλα θα συλλάβη αυτά;—Μωρέ καπνός! βάι-βάι!....

(Αποθέτουν τα ξύλα εντός του παρασκηνίου, ένθα αποσύρονται
 οι λοιποί, πλην του Κορυφαίου κρατούντος το πύραυνον,
 και ετέρου κρατούντος δαυλόν).

Το σπάσιμο της ράχης μου ετέλειωσε και πάει.

Και τώρα, χύτρα! χρέος σου το έργο σου ν' αρχίσης
 και άναψε τα κάρβουνα.—Φέρε και συ επίσης
 τον αναμμένο το δαυλό!

(Λαμβάνει τον αναμμένο δαυλόν και επικαλείται:)

²⁰ «Λήμνιον πυρ» (σ.299): παίζει με την φράσιν, εννοών την παροιμίαν «λήμνιον κακόν», προκύνψασαν εκ του γνωστού εγκλήματος των γυναικών της Λήμνου, αι οποίαι κατά τον Ευριπίδην «Λήμνον άρδην αρσένων εξώκισαν», δηλαδή εφόνευσαν τους άνδρας των, διότι είχαν επιδοθεί εις την παιδερασίαν.

²¹ Εννοεί τους εν Σάμω στρατηγούς, δυστυχήσαντας εις τον πόλεμον, λέγει δε: ποίος απ' αυτούς θα συλλάβη το αναμμένο ξύλον, δια να (καή) γίνη περισσότερο δυστυχής;

Ω Νίκη! σε παρακαλώ
κατά των γυναικών αυτών, που κλείσθηκαν στα τείχη,
η νίκη μου κι ο θρίαμβος βοήθει να πιτύχη!
(Απέρχεται μετά του χορού εις τα παρασκήνια. Εισέρχεται
αριστερόθεν ο Χορός των Γυναικών).

ΣΚΗΝΗ Β΄

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Γυναίκες ρίχτε μιά ματιά·
βλέπω μιά φλόγα και καπνό, σαν να 'ρχεται από φωτιά.
(Παρατηρούν προς το μέρος της Ακροπόλεως).
Όλες γρήγορα τρεχάτε! πέτα, πέτα Νικοδίκη
πριν να κάψουν την Καλύκη–
και την Κρίτυλλα οι φλόγες,–από νόμους φοβερούς
κι από γέρους βρωμερούς.
Αλλά φοβάμαι τώρα
μήπως αργά εφθάσαμε και χάσαμε την ώρα.
Να 'ρθω στη βρύσι για νερό πρωί-πρωί σηκώθηκα
κ' εσπρώχθηκα και χώθηκα–
στο θόρυβο που κάνανε οι στάμνες και οι δούλες,
που έχουνε στα πρόσωπα ζωγραφισμένες βούλλες.²²
Αρπάζω το σταμνί λοιπόν μη χάσω τον καιρό
και φέρνω το νερό
βοήθεια να κάνω–
σ' αυτές τις συνδημότιδες που καίοντ' [εκεί πάνω.]
Μου 'παν πως μερικοί, στραβοί από τα γερατεία,
εκάμαν' εκστρατεία,
και ξύλα τρία τάλαντα κουβάλησαν βερεία,
στων Προπυλαίων τη μεριά,
λες και νερό για λούσιμο γυρεύουν να ζεστάνουν,
κι ότι με λόγια τρομερά φρικτές φοβέρες κάνουν
τα παλιογυναικάρια με τη φωτιά να ψήσουνε,
και κάρβουνο ν' αφήσουνε.
Είθε [αυτό που λένε
να μη γενή,] ούτε να ιδώ, θεά μου, να τις καίνε,
τον τόπο και τους Έλληνες να σώσουν μόνο εκείνες
απ' του πολέμου τα κακά κι απ' τις παραφροσύνες.
Για τούτο, ω Χρυσόλοφη,²³ [σ' αυτή τη σκέψι εφθάσανε]
και το ναό σου πιάσανε.
Αλλά, ω Τριτογένεια!²⁴ εάν φωτιά μεγάλη
[προφθάση κι] από κάτω του κανέναν άνδρας βάλη,
μ' εμάς να συμμαχήσης,
[και συ νερό να χύσης.]
(Εισέρχεται η Στατυλλίς καταδιωκομένη υπό τινος γέροντος,
όστις την έχει συλλάβη εκ του ενδύματος. Ακολουθεί
ο Χορός των Γερόντων και λαμβάνει θέσιν έναντι).

²² «Στιγματίαι»: αι δούλαι έστιζον τα πρόσωπα προς διάκρισιν από των ελευθέρων.

²³ Τίτλος της Αθηνάς

²⁴ Ωσαύτως από της Τριτωνίδος λίμνης της Λιβύας, περί την οποία η Αθηνά εγεννήθη εκ της κεφαλής του Διός, είτε εκ της λέξεως τριτώ, ήτις αιολιστί σημαίνει κεφαλήν.

ΣΚΗΝΗ Γ΄

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ και ΣΤΡΑΤΥΛΛΙΣ – ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ
ΣΤΡΑΤΥΛΛΙΣ

Βρε άφες με!
(Διαφεύγει των χειρών του Γέροντος και ενούται
με τας λοιπάς του Χορού).

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Τι είν' εκεί;
Άνδρες κακοί!
Αυτά που κάνετε εσείς, όσ' είνε τιμημένοι
και ευσεβείς δεν κάνουνε.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Ποιος να το περιμένη
αυτό το πράμα πως θα ιδή; Να, που 'χει ξεκινήση
κι άλλο γυναικομάζωμα στις πόρτες να βοηθήση.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Τι; μας εφοβηθήκατε; ημείς [που τώρα βγήκαμε]
πολλές σας εφανήκαμε;
δεν είδατε ακόμα
ούτε και το μυριοστόν απ' το δικό μας κόμμα.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Φαιδρία! πώς; θ' αφήσουμε αυτές με τέτοια γλώσσα
να κοπανάνε τόσα;
Δεν πρέπει να τις πιάσουμε
και όλα τούτα τα ραβδιά στη ράχη τους να σπάσουμε;

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Και από μας η κάθε μιά
θα βάλη κάτω τα σταμνιά,
να μη μας εμποδίζουνε, και τότε διορθώνει
αυτόν, που κατ' επάνω μας το χέρι του ξαμώνει.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Ω, μα τον Δία! αν κανείς, με χαστουκιές γερές,
τους τσάκιζε δυό-τρεις φορές,

--όπως κι αυτού του Βούπαλου²⁵--τις δυό τους τις μασέλες,
τώρα δεν θα 'χανε φωνή [να λένε τέτοιες τρέλλες!]

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Εδώ στεκόμαστε μπροστά,
κι ας έρθη όποιος του βαστά·
μα [θα σε κάμω εγώ να ειπής, πως] ούτε σκύλλα είδες
να σ' έχη αρπάξη πειό γερά από τις δυό σου αρχίδες.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Αν ίσως δεν σωπάσης,
το τελευταίο γήρας μου κακά θα δοκιμάσης.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Σαν θέλεις παρ' τα μούτρα σου,
την Στρατυλλίδα άγγιξε, [να ιδής πού πάει η κούτρα σου.]

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Τι θα μου κάνης, στις σβερκιές αν έλθω και σ' αρχίσω;

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Τ' άντερα και τα πλεμόνια σου με δαγκανιές θα χύσω.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Κανείς δεν είνε πειό σοφός από τον Ευριπίδη,
[που τις γυναίκες πάντοτε τις στρώνει στο βρισίδι]·
γιατί ως σήμερα στη γη δεν είνε γεννημένα
πλάσματα αναιδέστερα [και πειό ξετσιπωμένα].

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Εμπρός Ροδίππη, τα σταμνιά, [μη χάνουμε καιρό].

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Γιατί, θεοκατάρατες! εφέρατε νερό;

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Γιατί, μωρέ ψοφήμι συ, ήλθες φωτιά ν' ανάψης;
το σώμα σου θα κάψης;

²⁵ Αγαλματοποιός διακωμωδούμενος.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Ἦλθα ν' ανάψω τη φωτιά τις φίλες σου να ψήσω.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ἐ, ἦλθα τη φωτιά κ' εγώ με το νερό να σβύσω.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Θα ρίψης στη φωτιά νερά;

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Θα στ' αποδείξω μια χαρά.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Σε ξεροπήνω στη στιγμή με το δαδί που φέρω.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Αν ήσαι βρώμιος κι άπλυτος λουτρό θα σου προσφέρω.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Θα κάμης συ λουτρό σ' εμέ, μωρή βρωμοσουπιά;

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Θα 'ν' και λουτρό του γάμου σου.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Ακούς ξεδιαντροπιά!

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Μα είμ' εγώ ελεύθερη.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Κ' εγώ θα στο βουλώσω
το στόμα σου, που τ' άφησες και τσαμπουνάει τόσο.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Αλλά στο δικαστήριο δεν θα 'χης πειά δουλειά.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Μώρ' δεν της καίτε τα μαλλιά!

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.